«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ ԷՔՍԿՈՒՐՍԻԱՆԵՐԻ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՅՑԵՐԻ ԴԵՐԸ ՍԱՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

Դաստիարակ՝ Գայանե Բաղալյան

Մանկապարտեզ՝ « Գագարինի մսուր-մակապարտեզ » ՀՈԱԿ

2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ………………………………………………………………………..3-4

Գլուխ առաջին.

1.1 էքսկուրսիաների եւ մշակութային այցերի դերը սաների զարգացման գործում…………………………………………………………………………..5-7

1.2 էքսկուրսիան որպես գործունեության տեսակ, որպես հաղորդակցության ձեվ, էքսկուրսիան որպես կապի ձեվ…………………………………………………………8-12

Գլուխ երկրորդ. Նպատակային էքսկուրսիա՝ <<Բուսաբանական այգի>>…………13.

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ……………………………………………………………..14

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ……………………………………………………………15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Երեխան ունի իր առանձնահատուկ տեսնելու, մտածելու և զգալու ունակությունները: Չկա ավելի հիմար բան, քան փորձել փոխարինել դրանք մեր ունակություններով:

Ժան Ժակ Ռուսո

Նա, ով ցանկանում է երեխային լավ դաստիարակել, դատապարտված է մշտապես հետևելու արդարամիտ հայացքների:

Օնորե դը Բալզակ

Ինչպես ասել է Լև Վիգոտսկին՝ մեթոդի ընտրությունը դարձել է մարդու հոգեբանական գործունեության բացատրության ամենակարևոր խնդիրներից մեկը: Այս պարագայում մեթոդը միաժամանակ նախադրյալ է, նյութ, գործիք և ուսումնառության արդյունք:

Մինչ դպրոցական սիստեմի վերակառուցման մասին օրենքը, էքսկուրսիաները մեծ մասամբ անց էին կացվում բնությանը, արտադրությանը ծանոթացնելու նպատակով:Օրենքի հրատարակումից հետո ավելի քան երբևէ, բարձրացավ էքսկուրսիայի դերը: Այժմ ուսուցումը կյանքի հետ կապելու, դասավանդման մեթոդներն ու ձևերը կատարելագործելու և ակտիվացնելու նոր պահանջներից ելնելով՝ էքսկուրսիան դիտվում է որպես ուսուցման կազմակերպման մի յուրահատուկ ձև, որպես աշխարհաճանաչողական գիտելիքների հաղորդման միջոց:Գիտելիքի հաղորդումը կարելի է կատարել դաս- էքսկուրսիաների միջոցով՝ նկատի ունենալով , որ այդ ձևով յուրացումն ավելի կայուն ու խորն է լինում, իսկ դասն ավելի աշխույժ ու հետաքրքիր է անցնում:

Այս ամենը նպաստում են երեխաների մատերիալիստական աշխարհաճանաչողության ու դիտողականության զարգացմանը, նրանց մեջ խոր հետաքրքրություն են առաջացնում դեպի շրջապատը, ամրապնդում են նրանց գիտակցական կարգապահությունը, սեր են արթնացնում դեպի բնությունը,

հոգատար վերաբերմունք են դաստիարակում շրջապատի ու ընդհանրապես հայրենի երկրի բնության նկատմամբ:

Էքսկուրսիաներն ու մշակութային այցերը տեսարժան վայրերի, թանգարանների գրադարանների, թատրոնների, արտադրական ձեռնարկությունների, պատմամշակութային կոթողների և բնության գիրկ այցելություններն են՝ ուսումնադաստիարակչական նպատակներով:

Էքսկուրսիաների էությունը կայանում է ցուցադրման և բացատրման համակցության մեջ: Այն զննական մեթոդ է : Էքսկուրսիաները և մշակութային այցերը գործունեության այն ձևերն են, որոնք երեխաներին իսկապես դուր են գալիս:

Նպատակը՝ Այս հետազոտական աշխատանքով փորձել եմ ապացուցել, որ էքսկուրսիան դիտվում է որպես ուսուցման կազմակերպման մի յուրահատուկ ձև, որպես աշխարհաճանաչողական գիտելիքների հաղորդման միջոց:

Սաների մեջ սեր և հոգատար վերաբերմունք ձևավորելու, ինչպես նաև գիտելիքները ամրակայելու նպատակով անցկացրել եմ ամփոփիչ էքսկուրսիա դեպի <<բուսաբանական այգի>>:

Գլուխ առաջին.

1.1 Էքսկուրսիաների եւ մշակութային այցերի դերը սաների զարգացման գործում

Էքսկուրսիաների և մշակութային այցերի դերը սաների զարգացման գործում չափազանց կարևոր են , քանի որ դրանք ուսումնադաստիարակչական գործընթացում ապահովում են ուսուցման, զարդացման և դաստիարակման փրխադարձ կապը,

Ուսուցում. Էքսկուրաիաներն ու մշակութային այցերը նպաստում է աշխարհընկալման ու ճանաչմանը , սաների միտքը հարստացնում են նոր տպավորություններով, քանի որ նրանք անմիջականորեն դիտում և ճանաչում են այնպիսի առարկաներ և երեկույթներ, ինչպիսիք հնարավոր չէ բերել մանկապարտեզ տեսնել առօրյայում: Այն հետաքրքրություն է առաջացնում դեպի իրենց շրջապատի բույսերը, կենդանիները: հասարակական երևույթները, մարդու աշխատանքը բնության և հասարակության մեջ, այսպիսով նախադպրոցականները՝ստանում են նոր գիտելիքներ՝ որոշակի թեմայի վերաբերյալ՝ ընդլայնելով մտահորիզոնը:

Բացի աշխարհընկալման զարգացումից, էքսկուրսիաները բացառիկ նշանակություն ունեն նաև երեխաների խոսքի զարգացման առումով, քանի որ դրանք խթանում են հաղորդակցվելու ցանկությունը հարստացնում բառապաշարը, կապակցված խոսքը, երկխոսելու ունակությունները:
Հայտնի ռուս մեծ մանկավարժ Ուսինսկին , գտնում էր, որ խոսքը չի կարող զարգանալ առանց մտքի, իսկ միտքը զարգանում է, եթե մտքի առարկայի մասին երեխան պարզ ու կոնկրետ պատկերացում ունի [2]: ՈՒ այլ կերպ հնարավոր չէ նոր բառերի յուրացումն այնքան կայուն դարձնել, որքան էքսկուրսիայի և մշակութային այցերի միջոցով, որովհետև այստեղ բառը կապվում է տվյալ հասկացության, իրի կամ երևույթի դիտման ու զննման հետ, դառնում է կոնկրետ ու որոշակի:

Զարգացում. բոլոր տեսակի էքսկուրսիաները նպաստում են սանի մտածողության զարգացմանը վերլուծելու, ընդհանրացնելու, դասակարգելու է պատճառահետևանքային կապեր հաստատելու ինչպես նաև ակտիվացնում են սանի ուշադրությունը դիտողականությունը, հիշողությունը զգայական ունակությունները, իսկ թանգարանների, թատրոնների և ճարտարապետական հուշարձանների այցելությունները զարգացնում են ստեղծագործական

երևակայությունը, գեղեցիկը տեսնելու և գնահատելու ունակությունը, գեղագիտական ճաշակը:

Էքսկուրսիաները նաև զարգացնում են շարժողական ակտիվությունը:

Դաստիարակում. գործունեության այս ձևը նպաստում է սաների բարոյական, հայրենասիրական դաստիարակությանը, ձևավորում գեղագիտական զգացմունքները և հուզական արձագանք շրջապատի և դրանում տեղի ունեցող իրադարձությունների հանդեպ: Էքսկուրսիաները ձևավորում են նաև գիտակցական կարգապահություն և կազմակերպվածություն, վարքի ճիշտ դրսևորումներ դրսում, հասարակական վայրերում, դաստիարակի կարգադրություններին հետևելու և կատարելու ունակություններ:
Նախադպրոցական տարիքի սանի զարգացման համար շատ կարևոր է էքսկուրսիաների բոլոր տեսակների կիրառումը, քանի որ դրանց համադրումը բերում է համակողմանի զարգացման:

Զբոսանք մանկապարտեզում. Թերևս առաջին էքսկուրսիան, որն առաջարկվում է նախադպրոցականներին սովորաբար կրտսեր առաջին և երկրորդ խմբի սաներին) շրջագայությունն է նրանց մանկապարտեզի տարածքում: Այս էքսկուրսիան սաներին սովորեցնում է կողմնորոշվել տարածքում, ծանոթացնում է հաստատության կառուցվածքին դրական վերաբերմունք է զարգացնում աշխատողների նկատմամբ և ձևավորում հարգանք՝ նրանց աշխատանքի նկատմամբ: Սովորաբար երեխաներին ցույց են տալիս խոհանոցը, բժշկական սենյակը, լվացքատունը և այլն՝ նախադպրոցականների ուշադրությունը հրավիրելով աշխատանքային գործիքների, պարագաների ու իրերի վրա:

Բնության էքսկուրսիաներ. Անհիշելի ժամանակներից մարդկությունը՝ գնահատել է բնությունը նրա մեջ տեսնելով ոչ միայն իր կերակրողին, այլև իմաստուն դաստիարակին:Բնության էքսկուրսիաերը նպատակ ունեն նախադպրոցականներին ծանոթացնել բնաշխարհին, կուտակել պատկերացումներ նրա տարբեր երևույթների մասին:
Ինչպես հայ մեծ մանկավարժ Խ. Աբովյանն է նկատել « Բնությունն իր բազմապիսի առանձնահատկություններով ու երևույթներով , իր պես-պես գույներով ու ձայներով, դրանց միջև եղած պատճառահետևանքային զանազան կապերով, իր սքանչելի գեղեցկությամբ ու անկրկնելի ստեղծագործություններով ամենամեծ ուսուցչին է:Այդ ուսուցիչն ամենահեշտ ու դյուրին ձևով խոր ու կայուն կերպով սովորեցնում է ճանաչել բնությունը»:

Մշակութային այցեր. Բնության էքսկուրսիաներից ոչ պակաս կարևոր են նաև մշակութային այցնրը թանգարաններ, հուշարձաններ, գրադարաններ, երաժշտական դպրոցներ, որոնք ընդլայնում են սաների մտահորիզոնը, սովորեցնում հասկանալ և գնահատել արվեստը, ինչպես նաև ճանաչել հայրենի

երկրի պատմությունը: Թանգարանները, գրադարանները կամ գեղարվեստի դպրոցները մշակութային արժեքների պահպանման, անցյալի հիշողությունը, օգտակար տեղեկությունները սերնդեսերունդ փողանցելու միջոց են, իսկ մենք մեծերս պարզապես պարտավոր ենք պահպանել և փոխանցել գիտելիքներն ու մշակութային արժեքները մեր սաներին:

Արտադրական էրակուրսիաները սաների մոտ զարգացնում են հետաքրքրություն տարբեր մասնագիտությունների նկատմամբ, խթանում՝ հարգալից վերաբերմունք գործարանների և այլ հաստատությունների աշխատողների աշխատանքի նկատմամբ: Նախադպրոցականները տեսնում են ոչ միայն արտադրական գործընթացը, այլև ծանոթակում, թե ինչպես են հասնում արտադրանքի որակին: Իսկ այն, որ արտադրողը պատասխանատու է այս կարևոր ցուցանիշի համար, սաներին հնարավորություն տալիս հասկանալու, թե ինչ է աշխատանքային պատասխանատվությունը: Արդյունաբերական էքսկուրսիաները շատ կարևոր են նաև հայրենասիրական առումով, երեխաները՝ սկսում են հպարտանալ իրենց քաղաքով և երկրով:

Այսպիսով՝ էքսկուրսիաները և մշակութային այցերը սանի գեղարվեստաստեղծագործական և ճանաչողական մտածողության ձևավորմանը նպաստող գործունեության ձևերից են: Անկախ նրանից, թե ինչ բնույթ են կրում էքսկուրսիաներն ու մշակութային այցերը, դրանք օժտված են բարձր՝ ազդեցությամբ և արդյունավետությամբ: Դրանք՝ ընդլայնում են աշխարհընկալումը, հարստացնում ճանաչողական գիտելիքները . զարգացնում բառապաշարը, ձևավորում հետաքրքրասիրությունը, ինքնաճանաչումը՝ ինքագործունեությունը և նախաձեռնողականությունը դաստիարակում են սեր դեպի բնությունը, դեպի հայրենի երկիրը, դրանց տեսարժան վայրերը, հուշարձանները ձև ավորում են գեղագիտական ճաշակ, նպաստում են միջնանձնային հարաբերությունների Ճիավորմանը:

Բացի վերը նշվածից, կազմակերպված և անցկացված էքսկուրսիաները ինքնին ախտորոշման այնպիսի կախարդական միջոց են, որի օգնությամբ կարել է, շատ լավ դիտարկել և շտկել երեխաների վարքի խնդիրները, որոնք միշտ չէ, որ տեսանելի են սովորական պարապմունքների ժամանակ: Սա հիանալի միջոց է սաների դիտարկման և գնահատման մեթոդը կիրառելու համար: Էքսկուրսիայի ընթացքում՝ տեսանելի են յուրաքանչյուր սանի և ամբողջ մանկական թիմի առանձնահատկությունները: Հենց էքսկուրսիայի ժամանակ, երբ երեխաները չեն գտնվում իրենց սովորական միջավայրում կարելի է նկատել նան դաստիարակի մասնագիտական գործունեության թերությունները, գնահատել՝ մանկիավարժական վարպետությունը:

1.2 Էքսկուրսիան որպես գործունեության տեսակ, որպես հաղորդակցության ձև, էքսկուրսիան որպես կապի ձև

Գործունեություն. մարդու գործունեությունն է, որն ուղղված է նպատակին հասնելուն: Էքսկուրսիան միմյանց փոխկապակցված և պայմանավորելու գումարն է գործողություն. Այս գործողությունները բազմազան են՝ խմբի շարժում երթուղու երկայնքով, տեղաշարժ առարկաների նկատմամբ (դրանց շրջանցում), երթուղու մեջ ներառված հուշարձանների դիտարկում, բացատրություններ: Էքսկուրսավարի խորհուրդները զբոսաշրջիկների գործողությունները դարձնում են բովանդակալից, նպատակային:

Գործողություններ. Շրջագայությունը բաժանված է երկու մասի. էքսկուրսավարի և տեսարժան վայրերի գործունեությունը.

Տեսարժան վայրերի գործունեություն. իր արտահայտությունը գտնում է այնպիսի ակտիվ ձևերով, ինչպիսիք են օբյեկտների դիտարկումը, ուսումնասիրությունը:

Ուղղորդող գործունեություն. բաղկացած է մի շարք գործողություններից, որոնցից հիմնականը էքսկուրսիաների նախապատրաստումն ու անցկացումն է: Էքսկուրսիա՝ մասնագետ էքսկուրսավարի գործունեության կոնկրետ տեսակ: Անհնար է ճիշտ ճանաչել որոշ մեթոդիստների այն պնդումը, որ էքսկուրսիան, լինելով զբոսավարի աշխատանք, հանգիստ է տեսարժան վայրերի համար: Գործնականում էքսկուրսիոն գործընթացին մասնակցելը բարդ աշխատանք է, հետևաբար՝ դժվար երկու կողմերի՝ զբոսավարի և տեսարժան վայրեր այցելողների համար:

ԷՔՍԿՈՒՐՍԻԱՆ ՈՐՊԵՍ ԿԱՊԻ ՁԵՎ

Ռուսաց լեզվի բառարաններում «հաղորդակցություն» հասկացությունը համարվում է «փոխադարձ հարաբերություններ, գործարար բարեկամություն»: Ավելի լայն իմաստով, «հաղորդակցությունը» փիլիսոփայական բառարաններում մեկնաբանվում է որպես առարկաների (անձերի) ձևավորման և զարգացման անհրաժեշտ պայմաններից մեկը, որտեղ փոխանակվում են տեղեկատվություն, հմտություններ և կարողություններ:

Մարդու գործնական գործունեության մեջ գոյություն ունի հաղորդակցության երկու տեսակ՝ ուղղակի և անուղղակի: Անմիջական հաղորդակցության ձևերը՝ զրույց, դասախոսություն, դաս ուսումնական հաստատությունում, վեճ, քննարկում, հանրահավաք, էքսկուրսիա և այլն:

Նման հաղորդակցության ընթացքում առաջանում է զգացմունքների, տրամադրությունների, կարծիքների, հայացքների ընդհանրություն ձևավորվում է, փոխըմբռնում է ձեռք բերվում, ինֆորմացիան յուրացվում է, հարաբերություններն ամրապնդվում:

Անուղղակի հաղորդակցությունը տեղի է ունենում թերթեր, ամսագրեր, գրքեր կարդալու, ռադիո լսելու, ֆիլմեր դիտելու ընթացքում և այլն: Նման հաղորդակցության գործընթացում չկա հետադարձ կապ, որն ուղղակիորեն արտահայտվում է սուբյեկտի արձագանքում: ստացված տեղեկատվություն.

Էքսկուրսիան որպես անմիջական հաղորդակցության ձև ենթադրում է առարկաների (զիդի և տեսարժան վայրերի այցելուների) հարաբերություններն ու փոխազդեցությունը՝ հիմնված նրանց համատեղ գործունեության վրա: Լինելով հաղորդակցության հատուկ ձև՝ էքսկուրսիան միլիոնավոր մարդկանց հնարավորություն է տալիս ստանալ զգալի քանակությամբ տեղեկատվություն, ձևավորում մտավոր գործունեության ուղիներ: Շփվելով միջոցառման մյուս մասնակիցների հետ՝ էքսկուրսիոնիստը իմիտացիայի և փոխառության, կարեկցանքի և նույնականացման օգնությամբ յուրացնում է մարդկային հույզերը, զգացմունքները, վարքի ձևերը: Հաղորդակցության գործընթացում ձեռք է բերվում խմբում գտնվող անհատների գործողությունների անհրաժեշտ կազմակերպումը և միասնությունը, իրականացվում է նրանց հուզական փոխըմբռնումը, ձևավորվում է զգացմունքների, տրամադրությունների, մտքերի, հայացքների ընդհանրություն:

Էքսկուրսիաների ժամանակ մարդկանց հաղորդակցությունը պետք է վերագրվի հաղորդակցության հոգևոր և տեղեկատվական տեսակին, առարկաների և առարկաների միջև փոխհարաբերությունների երկու ձևերի, ինչպես նաև անձնական և խմբային հարաբերությունների համակցմանը:

Հոգեբանության և մանկավարժության հիմունքների իմացությունն օգնում է էքսկուրսավարին ճիշտ կազմակերպել շրջագայության գործընթացը: Գործնականում հաղորդակցությունը ուղեցույցի գործունեության հաղորդակցական փուլ է:

Էքսկուրսիայի նման մանկավարժական գործընթացի հիմքում էքսկուրսավարի և տեսարժան վայրերի ճիշտ կազմակերպված շփումը: Հաղորդակցական բաղադրիչը ուղեցույցի մասնագիտական հմտությունների կարևոր մասն է: Շրջագայության արդյունավետությունը որոշվում է ոչ միայն թեմայի վերաբերյալ էքսկուրսավարի լայնածավալ գիտելիքներով, այդ գիտելիքները հանդիսատեսին ներկայացնելու տեխնիկան օգտագործելու ունակությամբ, այլ նաև տեսարժան վայրերի, մեթոդիստների և էքսկուրսիոն հաստատության այլ աշխատակիցների հետ շփվելու ունակությամբ: , թանգարան, և ավտոբուսի վարորդ: Հանդիսատեսի հետ շփվելու մեջ կարևոր դեր են խաղում այնպիսի հատկություններ, ինչպիսիք են քաղաքավարությունը, նորմալ երկխոսություն վարելու ունակությունը:

Էքսկուրսիոն հաստատությունների մեթոդիստները էքսկուրսիայի ընթացքում մեծ նշանակություն են տալիս էքսկուրսավարի դերին: Այս դեպքում կարելի է տեսնել ձեռքբերումներն ու սխալ հաշվարկները: Զբոսաշրջիկների ակտիվությունը բարձրացնելու նպատակով էքսկուրսավարը տարբեր տարբերակներ է օգտագործում. Պատմությունն ավելի երկարացնելով՝ նա ակամա վերածվում է դասախոսի, ուղեցույցի դերը նվազեցնում է տեսածի ու լսածի պասիվ ընկալմանը: Ավելի արդյունավետ տարբերակ է, երբ էքսկուրսավարը, տալով կոնկրետ բացատրություններ, ուղղորդում է խմբի ուշադրությունը, զբոսաշրջիկների մոտ հարցեր է բարձրացնում, ստիպում է նրանց մտածել, համեմատել և տանել գնահատականների ու եզրակացությունների: Եվ երրորդ տարբերակն այն է, երբ ուղեցույցը, ասես, խմբի դիրիժորն է: Նա կազմակերպում է առարկաների ցուցադրությունը, ապահովում դրանց դիտարկման հստակ կարգը: Դա տեղի է ունենում այն պատճառով, որ զբոսաշրջիկները զբաղված են ակտիվորեն ընկալելով այն, ինչ տեսնում են: Ստացված տպավորությունները ըմբռնելուց հետո հարցեր են ունենում: Էքսկուրսիա անցկացնելու նմանատիպ տարբերակ հնարավոր է բարձր որակավորում ունեցող և սերտ խմբում:

Գործնականում էքսկուրսիան դիտարկվում է մի քանի առումներով.

ա) որպես դաստիարակության և կրթության ինքնուրույն ձև, որպես կրթության և դաստիարակության այլ ձևերի անբաժանելի մաս.

բ) որպես զանգվածային լսարանի հետ աշխատանքի ձև և կրթության ձևերից մեկը.

գ) որպես մշակութային ժամանցի, կրթական աշխատանքի կազմակերպման ձև.

դ) որպես էպիզոդիկ (մեկանգամյա) իրադարձություն, թեմատիկ ցիկլի մաս, ինչպես նաև որպես ճանաչողության փուլերից մեկը.

ե) որպես գիտական գիտելիքների տարածման, գաղափարական դաստիարակության ձև.

զ) որպես իրադարձություն կրթության բնագավառներից մեկում՝ հայրենասիրական, աշխատանքային, գեղագիտական, ինչպես նաև համակողմանի զարգացած անհատականության ձևավորման գործընթացի մաս.

ը) որպես մշակութային և կրթական աշխատանքի ինքնավար ձև և որպես կազմակերպված զբոսաշրջության բաղկացուցիչ մաս.

թ) որպես էքսկուրսավարի և տեսարժան վայրերի, տեսարժան վայրեր այցելողների միջև միջանձնային հաղորդակցության ձև, ինչպես նաև տեսարժան վայրերի և օբյեկտների միջև հաղորդակցության ձև:

Շրջագայության ավելի ճիշտ պատկերացումը տալիս է մի քանի ասպեկտների համադրություն: Որևէ կոնկրետ էքսկուրսիայի, այս կամ այն տեսակի էքսկուրսիայի դիտարկումը նշված կողմերից մեկով հնարավորություն չի տա բացահայտելու դրա էությունը:

Եզրակացություններ. Ինքնին, էքսկուրսիայի էության մասին դատողությունները չափազանց «երիտասարդ» են:

Առաջին անգամ «էքսկուրսիայի էություն» հասկացությունը դիտարկվել է այս դասագրքի հեղինակի կողմից 1976 թվականին: Այնուհետև նույն հեղինակի պատրաստած մի քանի հրատարակություններում հայեցակարգի բովանդակությունը լրացվել է և ստացել ավելի ամբողջական մեկնաբանություն. դասագիրք «Էքսկուրսիոն ուսումնասիրության հիմունքներ» (1985):

Էքսկուրսիաների բիզնեսի զարգացման ողջ ընթացքում գիտնականներն ու էքսկուրսիոնիստները, փորձելով հասկանալ էքսկուրսիաների նշանակությունը, նրանց տեղը մարդու դաստիարակության մեջ, շատ են գրել դրանց բովանդակության, արդյունավետության և այլնի մասին: Հեղինակները այս հարցում համաձայնության չեն եկել: խնդիրը, սակայն նրանց չի կարելի հերքել, որ նրանք ճիշտ ուղու վրա էին:

Էքսկուրսիաները կարող են կոնկրետացնել առկա գիտելիքները, տալ նորերը, զարգացնել բնության և մարդկանց կյանքի երևույթներին մոտենալու ունակություն, մեծացնել ուսումնասիրվողի նկատմամբ հետաքրքրությունը և զգացմունքներ առաջացնել զգացմունքների ոլորտում:

Մինչ ոմանք ուղղորդում են էքսկուրսիան հիմնականում գիտելիքներ տրամադրելու համար, մյուսները ձգտում են, որ այն օգնի զբոսաշրջիկներին զարգացնել արվեստի գործեր, բնական երևույթներ, իրադարձություններ մարդկանց կյանքի տարբեր ոլորտներից տեսնելու կարողություն և հմտություններ:

Հմտությունների զարգացումը «էքսկուրսիայի էություն» հասկացության մեկ այլ կողմ է:

Գլուխ երկրորդ.

Նպատակային էքսկուրսիա՝ <<Բուսաբանական այգի>>

Ամփոփիչ էքսկուրսիա

Խումբ ՝ավագ

Նպատակը՝ ձևավորել շրջակա միջավայրի, բնության նկատմամբ հուզական, հոգատար վերաբերմունք, ամրապնդել աշնան մասին ունեցած սաների գիտելիքները:

Նախապատրաստում՝ Դաստիարակը սաներին տեղեկացրեց, որ նրանք գնալու են այգի՝ տերրևներ հավաքելու, հիշեցրեց բնության մեջ վարքի կանոնների մասին:

Հիմնական մաս՝ Այգում դաստիարակը սաներին տվեց հարցեր.

-Որոնք են աշնան ամիսները:

-Ինչու են ծառերը տերևաթափ լինում:

-Ինչուն են տերևները դեղնում:

-Ինչպիսի դեկորատիվ և մրգատու ծառեր գիտեք:

Այնուհետև սաները երրեգեցին Ջան ջան աշուն երգը, արտասանեցին ոտնավորներ

Ամփոփիչ մաս՝ էքսկուրսիան ավարտվելուց հետո , դաստիարակն ու սաները վերադարձան խմբասենյակ:

Խոսող փյտիկներ ռազմավարությամբ դաստիարակը ամփոփեց սաների ստացած գիտելիքները:

Սաները շատ գոհ էին, տպավորված և ուրախ էին:Նրանք ավելի պատկերավոր պատկերացրեցի աշնանային փոփոխությունները բնության մեջ, հասկացան բնության դերի կարևորության մասին, հասկացան նաև մարդու կարևոր դերի մասին բնության մեջ:Սաների մոտ ձևավորվեց սեր և հոգատար վերաբերմունք դեպի բնությունը:ԵՎ նրանք ցանկություն հայտնեցին հաճախակի կազմակերպել էքսկուրսիաներ:Մենք դաստիարակներս ևս ցանկանում ենք հաճախակի կազմակերպել էքսկուրսիաներ, սակայն բնակվելով մարզերում, ելնելով ֆինանսական պայմաններից շատ դժվար է՝ նույնիսկ անհնար,, կազմակերպել էքսկուրսիներ և աշխատանքդ այս պարագայում տուժում է և ոչ լրիվ վերջնարձյունքի էս հասնում:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Էքսկուրսիան պատկանում է միջոցառումների խմբին, որը սահմանվում է «ուսումնառություն և ինքնակրթություն» տերմինով: Լինելով մշակութային հանգստի ձև՝ էքսկուրսիան ապահովում է մարդու հոգևոր կարիքների բավարարումն ու ձևավորումը: Արդեն 1920-ականներին էքսկուրսիոն գիտնականները եկել են այն եզրակացության, որ էքսկուրսիան հանգիստ չէ, այլ մտավոր աշխատանք, որը զբոսաշրջիկներից ավելի շատ սթրես է պահանջում, քան սովորական զբոսանքը քաղաքում: Էքսկուրսիայի ընթացքում հաղորդվող գիտելիքների համակարգված բնույթը, նրա գրավչությունը «ճանապարհորդության» տարրի առկայության պատճառով, սեփական հետաքրքրություններին համապատասխան ընտրելու հնարավորությունը.

Էքսկուրսիան կարևոր տեղ է զբաղեցնում աշխատանքի մի շարք ձևերի ուսումնասիրության մեջ: Զգալիորեն մեծանում է էքսկուրսիաների դերը մշակութային ժամանցի կազմակերպման գործում, որտեղ էքսկուրսիոն հաստատությունները և թանգարանները էպիզոդիկ իրադարձություններից անցել են ցիկլային իրադարձությունների: Էքսկուրսիոն ցիկլը նպատակ ունի զբոսաշրջիկներին տալ գիտելիքների համակարգ (օրինակ՝ հայրենի քաղաքի պատմության, նրա տարածքում գտնվող մշակութային և պատմական հուշարձանների մասին): Խոշոր մշակութային օջախներում այս խնդիրը կարելի է նեղացնել: Այստեղ 5-6 էքսկուրսիաների ցիկլը նվիրված է, օրինակ, պատմական հուշարձանների ցուցադրությանը:

Այսպիսով, նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում էքսկուրսիաները և մշակութային այցերը մանկավարժական գործընթացի կարևոր մասն են:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ամիրջանյան Յու. Ա., Սաhակյան Ա. Ս «Մանկավարժություն», Երևան 2005թ.
2. Լարիսա Մորոզովա «Ինչպես ճիշտ և հետաքրքիր անցկացնել էքսկուրսիան մանկապարտեզում» URL՝ https://mclkic.net/zanyatiya-s-detmi/konspekt-ckskursii-v-sredney-grupp.html
3. Կամեննա Լ.Ա. «Մանկապարտեզում երեխաներին բնությանը ծանոթացնելու մեթոդները»
4. Լ. Ասատրյան, Գ. Հակոբյան, Մանկավարժություն, Երևան, 2017:
5. Մարության Ա. Ս., Դալլաքյան Ա. Մ. «Նախադպրոցական մանկավարժություն» բուհական դասագիրք, Երևան 2008թ.
6. https://erteam.ru/hy/